

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

SO-III.431.11.2022

Olsztyn, 12 września 2022r.

**Pani
Marianna Bogusława Szydlik
Wójt Gminy Dźwierzuty**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Dźwierzutach (NIP 8491001868, REGON 000532843) z siedzibą przy ul. Niepodległości 6, 12-120 Dźwierzuty.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia kontroli funkcję kierownika jednostki kontrolowanej – Wójta Gminy Dźwierzuty pełniła Pani Marianna Bogusława Szydlik, która stanowisko to objęła 23 listopada 2018 r.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Maciej Jurzyński – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, posługujący się legitymacją służbową nr 3/2020 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.546.2022 z 5 lipca 2022 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Beata Mamińska-Pietrzak – kierownik Oddziału Spraw Obywatelskich, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 14/2021 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.545.2022 z 5 lipca 2022 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 19 lipca 2022 r., a zakończono 29 lipca 2022 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem

5/2022.

Zakres kontroli: realizacja przez Urząd Gminy w Dźwierzutach w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 31 marca 2022 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).

Ustalono, że zadania objęte kontrolą należały do zakresu działania Urzędu Stanu Cywilnego (USC), a realizowała je Pani Aneta Dudzińska-Więcek, zatrudniona na stanowisku Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego od 1 stycznia 2021 r. Pracownik pełnił również funkcję pełnomocnika ds. informacji niejawnych. Bezpośredni nadzór nad działalnością Kierownika USC sprawował Wójt Gminy Dźwierzuty. W razie nieobecności Kierownika USC zadania w zakresie dowodów osobistych i ewidencji ludności w zastępstwie wykonywał pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. kadr.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych

1. Wydawanie dowodów osobistych

Badaniem kontrolnym objęto 40 z 392 spraw wydania dowodu osobistego (10,2% wszystkich spraw wszczętych w okresie objętym kontrolą).

W badanej próbie ustalono następujące przyczyny złożenia wniosku:

- upływ terminu ważności – 15 przypadków,
- po raz pierwszy – 8 przypadków,
- zmiana danych zawartych w dowodzie – 6 przypadków,
- utrata dowodu – 5 przypadków,
- wymiana dowodu bez warstwy elektronicznej – 3 przypadki,
- uszkodzenie dowodu – 3 przypadki.

Ustalono, że zbadane wnioski co do zasady zostały złożone i zrealizowane zgodnie

z przepisami ustawy o dowodach osobistych i rozporządzeń. Pracownicy kontrolowanej jednostki przyjmujący wnioski zamieścili stosowne adnotacje o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o dowód osobisty. Wniosek każdorazowo składał i podpisywał czytelnie wnioskodawca. Za osoby małoletnie wniosek składał jeden z rodziców. Na wniosku pracownik zamieszczał stosowną adnotację o danych rodzica składającego wniosek w imieniu dziecka oraz dane jego dowodu osobistego.

W sprawach 2817022/2021/8060294/01 i 2817022/2021/7927131/01 wydano dowody osobiste na wnioski, do których załączono fotografie identyczne z tymi, które były złożone do wydania dowodów odpowiednio w 2016 i 2017 r. (nieprawidłowość). Skutkowało to naruszeniem przepisu § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu, ustanawiającego wymóg wykonania fotografii nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku. Wyjaśniono, że fotografie w ww. sprawach „zostały wprowadzone po rozmowie z wnioskodawcami, którzy oświadczyli, że są to zdjęcia aktualnie zrobione. Pracownik przyjmujący wnioski stwierdził, że osoby wyglądają identycznie jak na zdjęciach załączonych do wniosku dowodowego i nie ma podstaw do podważenia ich wytłumaczenia i narażanie na kolejne koszty”. Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy jednak zauważyć, że w świetle przepisów prawa, fotografia dołączana do wniosku o wydanie dowodu osobistego powinna być wykonana na krótko przed jego złożeniem. Ten odstęp czasowy nie powinien być większy niż 6 miesięcy. Fotografia sprzed kilku lat nie spełnia wymogu aktualności jej wykonania w chwili złożenia wniosku, nawet jeżeli wizerunek osoby nie uległ znaczącej zmianie. Pracownik organu gminy powinien weryfikować w oparciu o dane w RDO, czy do wniosku o wydanie dowodu osobistego załączono fotografię spełniającą powyższy wymóg. Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest pracownik przyjmujący wnioski w ww. sprawach.

Dowody osobiste wydano wyłącznie osobom uprawnionym, za pokwitowaniem na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach rozporządzenia. Osoba odbierająca dowód składała czytelny podpis na formularzu odbioru. Za małoletnich dowód odbierał rodzic, który złożył wniosek, ewentualnie sam małoletni, jeżeli ukończył 13 rok życia. Kopertę z kodem PUK odbierał wyłącznie posiadacz dowodu, kwitując odbiór czytelnym podpisem.

Z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że dowody osobiste nieodebrane w ciągu 6 miesięcy od daty ich wystawienia są umieszczane w kopertach dowodowych wnioskodawców. Dowody przechowywane są w warunkach

Strona 3 z 12

uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie. Jednakże dostęp do pomieszczenia oraz do szafy metalowej, w której przechowywane są dowody, nie jest rejestrowany, co jest niezgodne z art. 43 ust. 5 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1394 ze zm.).

2. Unieważnianie dowodów osobistych

Wybrane do badania wnioski weryfikowano również pod kątem prawidłowości unieważnienia w RDO dotychczasowego dowodu osobistego z uwagi na zaistniałą przyczynę. Weryfikacja 32 spraw wykazała, że w 4 przypadkach zarejestrowano nieprawidłową datę lub przyczynę unieważnienia dowodu (nieprawidłowość):

1) Sprawa nr 2817022/2021/1632335/01 – jako przyczynę unieważnienia dotychczasowego dowodu osobistego wnioskodawcy zarejestrowano „Upływ terminu ważności dowodu”, a powinna być „Wymiana dowodu bez warstwy elektronicznej”. Z udzielonych wyjaśnień wynika, iż przyczyną powstania nieprawidłowości było zaznaczenie na wniosku dwóch przyczyn, co skutkowało błędnym odczytaniem wniosku.

2) Sprawa nr 2817022/2021/7614007/01 – jako przyczynę unieważnienia dotychczasowego dowodu osobistego wnioskodawcy zarejestrowano „Uszkodzenie”, a powinna być „Zmiana danych zawartych w dowodzie”. Organ wyjaśnił, że przyczyną była omyłka pracownika.

3) Sprawy nr 2817022/2021/6191514/01 i 2817022/2021/9321059/01 – dotychczasowe dowody osobiste zgłoszone w formie pisemnej jako uszkodzone unieważniono z dniem odbioru nowych dowodów, a nie z dniem zgłoszenia ich uszkodzenia. Z udzielonych wyjaśnień wynika, że uszkodzone dowody posiadały małe pęknięcia, co pozwalało na dalsze posługiwanie się nimi, lecz obligowało do ich wymiany. Dowody zostały unieważnione i zwrócone organowi w dniu odbioru nowych dokumentów. Taki sposób postępowania był jednak niezgodny z art. 50 ust. 3 pkt 1 ustawy o dowodach osobisty. Zgodnie z tym przepisem unieważnienie dowodu osobistego następuje z dniem zgłoszenia do organu dowolnej gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przez jego posiadacza.

Skutkiem ww. nieprawidłowości było zasilenie RDO nieprawidłowymi danymi. Osobą odpowiedzialną jest pracownik rejestrujący dane.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono błędów. Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodów (łącznie 8 przypadków) zostały dokonane przez ich posiadaczy na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach wykonawczych do ustawy.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Kontroli poddano wszystkie siedem spraw udostępnienia danych jednostkowych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, wszczętych i załatwionych w okresie objętym kontrolą. Analiza wykazała, że w sześciu sprawach wnioski pochodziły od podmiotów realizujących zadania publiczne (komenda powiatowa Policji, sąd, organ administracji publicznej, polski konsul). W jednej sprawie o udostępnienie dokumentacji wystąpiła osoba fizyczna, która wykazała interes prawny w żądaniu udostępnienia oraz uiściła stosowną opłatę za udostępnienie. Wnioski były uzasadnione. Odpowiedzi na wnioski udzielano w ciągu kilku, maksymalnie kilkunastu dni, licząc od dnia wpływu wniosku do organu, udostępniając dane lub dokumentację wyłącznie w żądanym zakresie.

W dwóch sprawach (USC.EL.5344.18.2021 i USC.EL.5344.27.2021) wnioski o udostępnienie dokumentacji wniosła komenda powiatowa Policji. Wnioski podpisał funkcjonariusz niebędący komendantem. Organ nie wezwał jednak wnioskodawcy do uzupełnienia wniosków poprzez przesłanie dokumentu potwierdzającego, że posiada umocowanie do działania w imieniu organu Policji (nieprawidłowość). Z przepisu art. 75 ust. 3 pkt. 1 w zw. z art. 66 ust. 3 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych wynika, że z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji dowodowej może wystąpić organ Policji. Organem jest natomiast komendant danej jednostki, w imieniu którego może działać upoważniony funkcjonariusz. Dlatego też w sytuacji, gdy wniosek jest podpisany przez inną osobę i nie wynika z niego, że działa ona na podstawie stosownego upoważnienia komendanta w tym zakresie, organ powinien zastosować przepis art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.) i wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braku formalnego, tj. podpisania wniosku przez osobę piastującą funkcję organu Policji lub osobę przez nią upoważnioną. Przez niedopatrzenie pracownika załatwiającego sprawę nie ustalono, czy i na jakiej podstawie osoba podpisująca wniosek jest uprawniona do reprezentowania podmiotu wnioskującego. W tej sytuacji nie można stwierdzić, czy wniosek został podpisany przez osobę upoważnioną. Skutkiem jest udostępnienie żądanych danych na podstawie wniosku nie w pełni zweryfikowanego pod względem formalnym. Osobą odpowiedzialną jest pracownik realizujący sprawę.

W sprawie USC.EL.5344.44.2021 wniosek o udostępnienie danych z RDO został złożony w postaci elektronicznej (przez ePUAP), jako skan pisma w postaci papierowej, ale nie został opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym wnioskodawcy. Pomimo tego udzielono merytorycznej odpowiedzi (nieprawidłowość). Odpowiedzialny pracownik nie potrafił wyjaśnić przyczyny niewezwania wnioskodawcy do usunięcia braku podpisu. Prawdopodobnie było nią niedopatrzenie.

Strona 5 z 12

Skutkiem błędu było udostępnienie danych na wniosek dotknięty brakiem formalnym, który nie został uzupełniony w trybie art. 64 § 2 k.p.a., a zatem przedwczesne było jego rozpatrzenie co do istoty. Stanowiło to również naruszenie art. 63 § 3a k.p.a. w brzmieniu obowiązującym w chwili załatwiania sprawy. Osobą odpowiedzialną jest pracownik załatwiający sprawę.

Nadmienić należy, że ww. sprawy były rejestrowane w teczce aktowej oznaczonej symbolem klasyfikacyjnym JRWA 5344, jednak zdaniem kontrolerów, z uwagi na przypisane do symboli hasła klasyfikacyjne, właściwym do tej kategorii spraw jest symbol 5345.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności

1. Rejestracja miejsca pobytu obywateli polskich i cudzoziemców

Badaniem objęto 30 z 215 spraw (13,95% ogółu). Ustalono, że wszystkie zbadane zgłoszenia meldunkowe zostały złożone w formie pisemnej, na obowiązujących formularzach, które zostały podpisane przez osoby uprawnione. Dane adresowe wynikające ze zgłoszeń zostały poprawnie zarejestrowane w rejestrze PESEL.

W sprawie USC.EL.5342.3.1.2022 zgłoszenie wymeldowania z pobytu stałego wpłynęło na elektroniczną skrzynkę podawczą jednostki kontrolowanej w ePUAP 9 stycznia 2022 r., ale jako datę wymeldowania w PESEL zarejestrowano 10 stycznia 2022 r. (nieprawidłowość). Błąd wynikał z omyłki pracownika rejestrującego dane polegającej na błędnym wyborze daty z kalendarza w aplikacji Źródło. Skutkiem było zasilenie rejestru nieprawidłowymi danymi w zakresie daty wymeldowania, którą powinna być data wpływu zgłoszenia do jednostki, a nie data jego realizacji.

W sprawie nr USC.EL.5342.2.1.2022 na formularzu zgłoszenia pobytu stałego w „Sekcji dla urzędnika” pracownik błędnie wskazał datę przyjęcia zgłoszenia (uchybiecie). W tym czasie z powodu epidemii spowodowanej COVID-19 wszelkie dokumenty były przyjmowane na parterze budynku urzędu i przekazywane do ozonowania. Przedmiotowe zgłoszenie pobytu pracownik ewidencji ludności otrzymał następnego dnia, stąd rozbieżność pomiędzy datą faktycznego złożenia a datą przyjęcia do realizacji. Nie miało to wpływu na sposób załatwienia zgłoszenia i nie wywołało skutków.

W sprawie USC.EL.5342.5.1.2022 zgłoszenie pobytu czasowego zostało opatrzone podpisem nieczytelnym cudzoziemca (uchybiecie). Z wyjaśnień organu gminy wynika, że złożony na formularzu podpis jest identyczny z podpisem, jakiego cudzoziemiec używa na co dzień oraz jest zgodny ze wzorem podpisu widniejącym w paszporcie tej osoby. Trzeba jednak

zauważyć, że podpis na formularzu powinien być czytelny. Wymóg złożenia podpisu czytelnego wynika ze wzoru formularza zgłoszenia pobytu czasowego określonego rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego (Dz. U. poz. 2411 ze zm.). Powyższe uchybienie nie wywołało skutków.

Dokonując rejestracji pobytu czasowego ww. cudzoziemca pracownik rejestrujący zgłoszenie przez przeoczenie nie uzupełnił brakujących danych w zakresie „statusu cudzoziemca” (uchybienie). Podobnie w sytuacji, gdy w rejestrze PESEL, w rekordzie osoby dopełniającej obowiązek meldunkowy, brakowało danych w zakresie „kraju urodzenia”, pracownik przyjmujący zgłoszenie nie podejmował działań w celu usunięcia tej niezgodności, tj. nie kierował zleceń do właściwych organów (uchybienie). Wyjaśniono, że przy zameldowaniu nie widnieje „kraj urodzenia”, dlatego dane nie były uzupełniane. Należy jednak zauważyć, że zgłoszenia pobytu stałego i czasowego zawierały te dane. Ponadto zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, w przypadku gdy organ, o którym mowa w art. 10 ust. 1, stwierdzi niezgodność danych zawartych w rejestrze PESEL lub w rejestrze mieszkańców z posiadanymi dokumentami lub ze stanem faktycznym, usuwa tę niezgodność, a jeżeli nie jest właściwy do jej usunięcia, zawiadamia o tym niezwłocznie organ właściwy do rejestracji tych danych na podstawie art. 10 ust. 1 w celu usunięcia tej niezgodności. Zatem w przypadku zgłoszeń meldunkowych pracownik organu powinien dokonywać weryfikacji w rejestrze PESEL danych osoby realizującej obowiązek meldunkowy oraz w przypadku niezgodności lub też braków danych uzupełniać dane albo przekazywać zlecenia do odpowiednich organów, w celu sprostowania lub uzupełnienia brakujących danych. Podejmowanie przez organy gmin takich działań ma wpływ na referencyjność rejestrów państwowych, z dostępu do których obecnie korzysta wiele podmiotów publicznych realizujących zadania ustawowe.

W sprawie USC.EL.5342.4.10.2022 osoba zgłaszająca została zameldowana na pobyt czasowy w określonej miejscowości pod oznaczonym numerem domu. W tym czasie posiadała aktualne zameldowanie na pobyt stały w tej samej miejscowości i pod tym samym numerem domu, tylko z oznaczeniem numeru lokalu „1”. Przed zarejestrowaniem danych pobytu czasowego w rejestrze PESEL pracownik kontrolowanej jednostki nie wyjaśnił kwestii zbieżności adresów pobytu stałego i czasowego. Ustalenia dokonane w toku kontroli wskazują, że w przedmiotowym budynku znajdują się dwa lokale mieszkalne. Nie ustalono, czy lokal oznaczony numerem jeden jest wydzielony. Osoba zainteresowana dokonała wymeldowania z pobytu stałego w tym lokalu. Jednak pod tym adresem pozostali jej rodzice.

Zasadnym byłoby więc przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w celu ustalenia, czy lokal jest wydzielony oraz weryfikacji poprawności adresu stałego zameldowania.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

Badaniem objęto 20 ze 117 spraw wszczętych i zakończonych w okresie objętym kontrolą (17,09% ogółu). W 14 sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne, a dane były niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań. Przy czym w sprawie USC.EL.5345.108.2021 w odpowiedzi na wniosek komornika o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców, przez pomyłkę pracownika, przekazano dane z rejestru PESEL (nieprawidłowość). Skutkiem była niedopuszczalna zmiana przedmiotu sprawy, gdyż organ gminy jest związany żądaniem wniosku, także w zakresie wskazania rejestru, z którego mają być udostępnione dane. Osobą odpowiedzialną jest pracownik załatwiający sprawę.

W sprawie USC.EL.5345.163.2021 nie zweryfikowano, czy Zastępca Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku, który podpisał wniosek, posiadał upoważnienie do wystąpienia z takim wnioskiem (nieprawidłowość). Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 5 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań udostępnia się państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach. Organ nie ustalił, czy osoba która podpisała wniosek była uprawniona do reprezentowania danej jednostki. W tej sytuacji organ gminy powinien wezwać wnioskodawcę na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. do uzupełnienia braku formalnego, tj. przedłożenia stosowanego upoważnienia. Nie można zatem potwierdzić, czy wniosek został podpisany przez osobę uprawnioną. Skutkiem jest udostępnienie żądanych danych na podstawie wniosku niezweryfikowanego pod względem formalnym.

Natomiast w sześciu sprawach wnioski złożyły podmioty powołujące się na interes prawny w uzyskaniu danych, które uiściły stosowną opłatę oraz wykazały uprawnienie do uzyskania danych. Jednakże w trzech z tych spraw (USC.EL.5345.113.2021, USC.EL.5345.118.2021, USC.EL.5345.123.2021) nie udzielono merytorycznej odpowiedzi (np. że osoby o podanych we wnioskach danych nie figurują w rejestrze albo że podany numer PESEL nie istnieje), tylko wezwano wnioskodawcę na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. do „usunięcia braków wniosku poprzez wskazanie danych osobowych osoby poszukiwanej umożliwiających wyodrębnienie właściwej osoby w rejestrze PESEL”, a następnie pozostawiono wnioski bez rozpoznania. Przyczyną powstania tej nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów. Skutkiem

było niewłaściwe załatwienie sprawy, tj. nieudzielenie odpowiedzi merytorycznej na wnioski. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest osoba realizująca wnioski.

W odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych w sprawach USC.EL.5345.98.2021 i USC.EL.5345.103.2021 w polu „uwagi” omyłkowo zamieszczono informację o wpłacie opłaty skarbowej w wysokości 31 zł, gdyż przedmiotowa opłata nie jest opłatą skarbową, tylko stanowi dochód budżetu państwa.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych

Badaniem objęto akta 4 postępowań o numerach: USC.EL.5343.4.2021, USC.EL.5343.5.2021, USC.EL.5343.6.2021 i USC.EL.5343.2.2022. Na podstawie analizy akt ustalono, że w powyższych sprawach organ wystosował do stron zawiadomienia o wszczęciu postępowania, prawidłowo informując o dacie wszczęcia. Jednocześnie pouczył strony o treści art. 41 k.p.a. Organ doręczał pisma stronom i innym uczestnikom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego.

W aktach spraw USC.EL.5343.4.2021 i USC.EL.5343.5.2021 nie zamieszczono dokumentów lub adnotacji wskazujących sposób weryfikacji aktualnego stanu prawnego nieruchomości oraz ustalenia kręgu stron postępowania (uchybiecie). Wyjaśniono, że pracownik dokonał weryfikacji w tym zakresie w oparciu o posiadane przez urząd dokumenty i informacje. Notatka nie została załączona przez nieuwagę pracownika prowadzącego postępowanie. Skutkiem jest nieudokumentowanie w aktach sprawy czynności mającej znaczenie dla sprawy. Należy wskazać, że zgodnie z art. 72 § 1 k.p.a. czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności.

Wezwania zawierały elementy obligatoryjne wymienione w art. 54 § 1 k.p.a. Organ wykorzystywał różne środki dowodowe (dokumenty, w tym informacje od Policji, GOPS, KRK, oględziny nieruchomości, przesłuchania świadków). O terminach przesłuchań świadków i oględzin organ zawiadomił strony zgodnie z art. 79 k.p.a. Z tych czynności pracownik organu sporządził protokoły spełniające wymogi określone w art. 68 i 69 k.p.a.

Przed wydaniem decyzji orzekających co do istoty sprawy organ zawiadomił strony na podstawie art. 10 § 1 k.p.a. informując nieprecyzyjnie, że „zostało zakończone postępowanie administracyjne”, gdyż w świetle art. 104 § 1 i 2 dopiero wydanie decyzji kończy postępowanie w sprawie. Należałoby zatem wskazać, że zostało zakończone postępowanie

Strona 9 z 12

wyjaśniające.

W decyzjach orzekających co do istoty sprawy prawidłowo powołano podstawę prawną rozstrzygnięcia, tj. art. 35 ustawy o ewidencji ludności oraz art. 104 k.p.a. Decyzje zawierają wszystkie elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W sprawie USC.EL.5343.2.2022 jako podstawę prawną wydania decyzji o umorzeniu postępowania wskazano art. 104 oraz art. 105 § 1 i 2 k.p.a. Należy w związku z tym wskazać, że art. 105 w § 1 i w § 2 wskazuje dwa różne sposoby umorzenia postępowania, które nie mogą być stosowane łącznie. Ponadto decyzja nie zawiera wszystkich elementów obligatoryjnych, mianowicie brakuje uzasadnienia prawnego (nie przywołano i nie wyjaśniono przepisu, na podstawie którego umorzono postępowanie), co narusza art. 107 § 3 k.p.a., jak również nie ma pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, co narusza art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. (nieprawidłowość). Skutkiem jest wadliwość wydanej decyzji, jednak w ocenie kontrolerów stwierdzone wady nie uzasadniają wszczęcia postępowania w celu weryfikacji decyzji w trybie nadzorczym. Z uzasadnienia decyzji wynika, że organ gminy umorzył postępowanie, gdyż stało się ono bezprzedmiotowe. W stanie faktycznym sprawy umorzenie było zasadne.

Organ przestrzegał terminów załatwiania spraw przewidzianych w art. 35 k.p.a., a w przypadku niemożności załatwienia sprawy w tych terminach zawiadamiał strony na podstawie art. 36 § 1 k.p.a., pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Jako uzasadnienie wyznaczenia nowego terminu załatwienia sprawy zamieszczano każdorazowo sformułowanie „wynika to z konieczności umożliwienia stronom wypowiedzenia się, złożenia wyjaśnień i zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w toku postępowania”, bez względu na to, na jakim etapie postępowania kierowano zawiadomienie. Wyjaśniono, że używano takiego samego szablonowego sformułowania, ponieważ w ocenie pracownika jest ono aktualne na każdym etapie postępowania.

Pouczenie o prawie do wniesienia ponaglenia nie wskazywało precyzyjnie organu, do którego wnosi się ponaglenie oraz sytuacji, w których można skorzystać z tego prawa. Wyjaśniono, że w ocenie pracownika prowadzącego postępowanie informacje wynikające z art. 37 k.p.a. odnośnie do ponaglenia są jasne i zrozumiałe. Z tą oceną nie można się zgodzić. Stwierdzenie, iż „stronie przysługuje prawo wniesienia ponaglenia do organu prowadzącego postępowanie lub do organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie”, określa adresata ponaglenia w sposób alternatywny. Strony powinny zaś otrzymać precyzyjną informację, że ponaglenie wnosi się do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego za pośrednictwem Wójta Gminy Dźwierzuty.

Do akt spraw załączano zaświadczenia o zameldowaniu osób zgłoszonych do wymeldowania, a w sprawie USC.EL.5343.2.2022 również o wymeldowaniu wraz z kopią formularza zgłoszenia wymeldowania, zawierające dane osobowe (data i miejsce urodzenia, nr PESEL), których przetwarzanie w aktach spraw w ocenie kontrolerów nie jest niezbędne z uwagi na cel przetwarzania.

Ponadto ustalono, że w aktach wszystkich postępowań założono i zaktualizowano metryki spraw.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Wprowadzenie rejestracji dostępu do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody osobiste.
2. Weryfikowanie w oparciu o dane w RDO, czy do wniosku o wydanie dowodu osobistego załączono fotografię spełniającą wymóg dotyczący jej wykonania nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku i w razie potrzeby wezwanie wnioskodawcy do złożenia prawidłowej fotografii w tym zakresie.
3. Zapewnienie każdorazowo rzetelnej weryfikacji w zakresie prawidłowości danych rejestrowanych w RDO w zakresie przyczyny lub daty unieważnienia dowodu osobistego.
4. Usunięcie niezgodności w rejestrze PESEL w zakresie błędnej daty wymeldowania zarejestrowanej w sprawie USC.EL.5342.3.1.2022.
5. Uzupelnienie danych statusu cudzoziemca zameldowanego na pobyt czasowy w sprawie USC.EL.5342.5.1.2022.
6. Podejmowanie stosownych działań w celu uzupełnienia brakujących danych kraju urodzenia w rejestrze PESEL.
7. Udostępnianie danych jednostkowych z RDO i ewidencji ludności oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi wyłącznie na wnioski właściwie podpisane oraz zweryfikowane pod kątem uprawnienia osoby podpisującej wniosek do reprezentowania podmiotu wnioskującego o dane.

8. Przekazywanie danych z tego rejestru (PESEL lub mieszkańców), który został wskazany we wniosku o ich udostępnienie.
9. Niestosowanie art. 64 § 2 k.p.a. w sytuacji, gdy wniosek o udostępnienie danych spełnia wymogi formalne, jest należycie opłacony, a wnioskodawca wykazał uprawnienie do uzyskania danych.
10. Zamieszczanie w aktach wszystkich postępowań w sprawach meldunkowych dokumentów lub adnotacji wskazujących sposób weryfikacji aktualnego stanu prawnego nieruchomości oraz ustalenia kręgu stron postępowania.
11. Precyzyjne wskazywanie w pouczeniu o prawie do wniesienia ponaglenia organu, do którego wnosi się ponaglenie oraz sytuacji, w których można skorzystać z tego prawa.
12. Zamieszczanie w decyzjach o umorzeniu postępowania meldunkowego uzasadnienia prawnego oraz pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

Proszę Panią Wójt o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARIŃSKO-MAZURSKI
Artur Henryk Chojecki**